

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1390474/2

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לודאילוח

המערער: פלוני (ע"י ב"כ טו"ר יוסי נחמני)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד צוריאל חזי)

הנדון: חקירת עד מומחה – אימתי, זכויות בעלי הדין וחובת בית הדין

פסק דין

לפני בית הדין מונח ערעורו של האיש על החלטת בית הדין האזורי ירושלים [הרכב ח] מיום כ"ה באלול התשפ"ב (21.9.22) שקבעה:

א. בית הדין ממליץ לצדדים לנהל ביניהם משאומתן ולהגיע להסכמות בנושא רכישת תחנת המוניות.

ב. בהעדר הסכמה, בית הדין קובע מועד לדיון לצורך התמחרות בין הצדדים לרכישת תחנת המוניות [...]

נקדים תחילה את העובדות.

הצדדים הופיעו בבית הדין, הציגו הסכם גירושין וביקשו להתגרש על פיו, בית הדין אישר את ההסכם והצדדים התגרשו.

רכושם העיקרי של הצדדים הוא תחנת מוניות. את התחנה מנהלים האיש ובניהם של הצדדים. בהסכם הגירושין נקבע:

תחנת מוניות

5. כאמור, לצדדים תחנת מוניות (הידועה בכינוייה המסחרי [...]) הפועלת מ[...]

6. במועד החתימה על הסכם זה מלוא הזכויות רשומות על שם האיש, ואולם הצדדים מסכימים כי מדובר בעסק משפחתי השייך לאיש ולאישה באופן שווה.

7. מאחר שבמועד חתימת הצדדים על הסכם זה אין לצדדים אינדיקציה לגבי שווי התחנה ובכלל זה המוניטין, הכנסותיה וזכויותיה, מוסכם בין הצדדים כי ימונה אקטואר, להלן "האקטואר ו/או בודק" על מנת להעריך את שווייה של התחנה על כל היבטיה השונים.

8. האיש מתחייב להעמיד את כלל המסמכים הנחוצים לצורך בדיקת שווייה של התחנה ובכלל זה דוחות מע"מ דוחות מס הכנסה, מאזני בוחן, תדפיסי חשבונות בנק לאותה תקופה, והכול לפי דרישת האקטואר. האקטואר ימונה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

על פי החלטת בית המשפט או בית הדין לפי העניין. האיש לבדו הוא שיישא בעלות האקטואר.

9. הצדדים מסכימים כי לאחר קבלת חוות דעת האקטואר ובתוך תשעים יום מתחייב האיש להעביר לאישה מחצית מהשווי כפי שיקבע האקטואר.

לאחר אישור ההסכם ולאחר שהצדדים התגרשו התקבל בבית הדין דוח האקטואר אבי יחזקאל הקובע ששווי הפעילות העסקית של התחנה הוא 86,778 ש"ח, הבעל שילם לאישה מחצית שווי זה, כפי האמור בסעיף 9 להסכם.

לאחר זמן הגישה האישה בקשה לפסילת דוח האקטואר אבי יחזקאל ולקבלת דוח האקטואר ד"ר תמיר לוי הקובע ששווי הפעילות בתחנה הוא לפחות 1,794,038 ש"ח.

המערער דורש לקיים את הסכם הגירושין, הסכם זה קובע קטגורית שהאיש ירכוש את חלקה של האישה בתחנת המוניות הרשומה על שם האיש, שלאישה מחצית הזכויות בה, בין על פי ההסכם ובין על פי חוק יחסי ממון.

בדיון שנערך בבית הדין האזורי אמרה האישה:

אני מסכימה לקנות את הנכס אפילו פי עשר ממה שהאקטואר הראשון העריך. אני מוכנה לתת שבע מאות וחמישים אלף ש"ח. המשרד שווה.

לעומתה אמר האיש:

צריך לחקור את אבי יחזקאל.

לא מעשי שהאישה תקח את תחנת המוניות. אני הקמתי את העסק הזה ואני מנהל את המקום ועובדים בו בנים שלנו ועוד עובדים.

בהסכם הגירושין שבין הצדדים כתוב שהבעל ייתן לאישה מחצית ממה שיקבע האקטואר שימנה בית הדין.

בית הדין הציע לצדדים לערוך התמחרות. האישה הסכימה, האיש סירב, ולמרות זאת קבע בית הדין בהחלטתו שהצדדים יערכו התמחרות.

על החלטה זו הוגש הערעור שלפנינו.

האיש חוזר על טענותיו שההסכם קובע קטגורית שהוא יקנה את חלקה של האישה, נקבע שימונה אקטואר, מונה אקטואר ונתן חוות דעת, והוא שילם את מה שקבע האקטואר. על הסתירה בין חוות הדעת האקטואריות אמר שחוות דעת של מי שמינה בית הדין קובעת.

והנה בתי הדין ובתי המשפט כבר הבהירו שזכות בעל דין לחקור עד מומחה על חוות דעתו המקצועית היא מצומצמת ונתונה לשיקול דעתו המקצועי של בית הדין. בכמה מפסקי דין אלו צוטט פסק דינו של בג"ץ בתיק 5352/18 בהרכב השופטים הנדל, עמית וגרוסקופף, שבו כתב השופט גרוסקופף את הדברים הבאים:

חריגה לכך היא הטענה הנוגעת לזכות לחקור את האקטואר.

כאמור, העותר טוען נגד העובדה כי לא ניתנה לו האפשרות לחקור את האקטואר שמינה בית הדין הרבני האזורי על חוות דעתו. מהעתירה עולה כי העותר פנה בעניין זה לבית הדין הרבני האזורי ונדחה, ובעקבות זאת הגיש בקשת רשות ערעור לבית הדין הרבני הגדול, שהעניק לו רשות ערעור אך דחה את הערעור לגופו [...]

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לגבי הטענה העקרונית ייאמר כך: האקטואר הוא מומחה שמונה על ידי בית הדין הרבני האזורי. תקנה 258(יב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984 (להלן: "התקנות"), שכותרתה "חוות דעת של מומחה בעניני משפחה" קובעת בסעיף קטן (א) כי בית המשפט לענייני משפחה רשאי למנות מומחה מטעמו, אשר יגיש לו חוות דעת בכתב. עוד קובעת התקנה, כי –

(ד) בעל דין רשאי להגיש למומחה שאלות הבהרה בכתב על חוות דעתו בתוך שבעה ימים מיום שקיבל את חוות הדעת, והמומחה ישיב על השאלות בכתב בתוך שבעה ימים מיום שקיבל את השאלות.

(ה) מומחה שמינה בית המשפט לא יוזמן להיחקר על חוות דעתו אלא ברשות בית המשפט, ובלבד שהוגשה בקשה מנומקת לחוקרו בתוך שבעה ימים מיום קבלת התשובות לשאלות ההבהרה.

תקנות הדיון בבתי הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג, אינן כוללות התייחסות לסוגיה של מינוי מומחה על ידי בית המשפט בכלל, ולסוגיה של חקירת מומחה שכזה, בפרט. ואולם בית הדין הרבני הגדול (ראו תיק (גדול) 1-62-7894 פלונית נ' ארנטרוי [פורסם בנבו] (1.4.2008)), קבע זה מכבר, בהסתמך על הוראות תקנה 258(יב) לתקנות, כי –

בית הדין, כמו כל בית משפט, רשאי למנות מומחה מטעמו אף ללא הסכמת בעלי הדין. האובייקטיביות של מומחה מטעם בית הדין גדולה יותר ממומחה הממונה על ידי בעל דין, אשר מטבע הדברים מצפה לתוצאה מסוימת במשפט המתנהל בעניינו. בדרך כלל, יסמוך בית הדין את ידיו על חוות דעת המומחה ומסקנותיו ולא יסטה מהן אלא אם קיימת הצדקה עובדתית או משפטית יוצאת דופן לעשות כן. מעמדו העדיף של מומחה מטעם בית הדין מביא גם לכך כי ככלל הוא אינו אמור להיחקר על חוות דעתו אלא ברשות בית הדין, וככל שיש צורך בכך הוא יידרש רק ליתן תשובות בכתב לשאלות הבהרה שיוגשו על ידי בעל דין. (ראו והשוו: תקנה 258(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984 וסעיף 8(ד) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה – 1995).

קביעה עקרונית זו אינה מגלה עילה להתערבות, לאור זאת שעולה היא בקנה אחד עם הוראות תקנה 258(יב) לתקנות, אשר הרציונל העומד בבסיסה שריר גם כאשר מדובר בדיון בענייני משפחה המתנהל במסגרת בית הדין הרבני.

בפסק דין זה המקובל עלינו ישנן שתי קביעות:

א. ההחלטה אם לאפשר חקירת אקטואר היא החלטה שיפוטית של בית הדין, ואין לאחד מבעלי הדין זכות מוקנית לדרוש חקירה שכזאת;

ב. חוות דעתו של מומחה שמינה בית הדין עדיפה על חוות דעת שמציג אחד הצדדים.

כבר הבהרנו בעבר בפסק דין בתיק 1132813/6, שעליו חתומים שניים מהדיינים החתומים מטה, שעל אף כל האמור, שחקירת 'עד מומחה' אינה זכות שבדין (למעט שאלות הבהרה) וככל המבואר לעיל, לדעתנו יש לעשות הבחנה בין 'עד מומחה' המציג לפני בית הדין בעיקר מידע, לכזה שבעיקרו הוא מביא בעדותו או בחוות דעתו, כאמור, את מומחיותו המקצועית לפני בית הדין, כמו: אקטואר, שמאי, מהנדס בניין וכדומה. בעד מומחה שכזה – הדרישה לחקור אותו היא בעצם פקפוק במקצועיותו (למעט מקרים שבהם נטענת כנגדו טענה להטיית חוות הדעת בשל נגיעות אישיות, וכדומה) או טענה שאכן עולות שאלות כבודות משקל על ההערכה המקצועית שהציג. לעומת זאת, 'עד מומחה' שבעיקר טורח להביא מידע לפני בית הדין, כמו רואה חשבון, מודד, וכדומה –

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הדרישה לחקור אותו היא בעצם כמו הדרישה לחקור עד רגיל, שהרי גם הוא מוסר עדות עובדתית אלא שהוא עושה זאת בכתב ובמסמכים שהוא מציג לפני בית הדין, וזהו אינו שינוי מהותי המצדיק למנוע את האפשרות לחקור אותו.

ככל שדרישה של בעל דין לחקור עד המעיד היא זכות שבדין, שיש בה כדי להבהיר המציאות, לכאורה, הוא הדין והוא הטעם ב'עד מומחה' שמביא מידע בלבד, שלא שמו כ'עד מומחה' משנה את דינו אלא מהותו משנה את דינו.

לכשנמצא את הדברים: אף שמעיקר הדין אין לבעל דין זכות הלכתית לחקור את העד אלא שזו חובת בית הדין כדי להגיע לבירור האמת – ומעיקר הדין בעיני דרישה וחקירה אם לא במקום שביטלנה חז"ל – על פי התקנות זוהי גם זכותו של בעל הדין, הבקי בפרטי הדברים, וגם בזה יש עזרה לבית הדין להוציא דין אמת לאמתו. אך אין זו זכותו העצמית אלא חובה המוטלת על בית הדין, לאפשר לו את החקירה כדי לסייע לבירור האמת.

זהו ההבדל בין מומחה המעיד על עובדות, שעד מומחה זה הוא ככל עד, לבין מומחה שעיקר עדותו אינה באה לדווח על גוף הדברים שקרו בפועל בין הצדדים, אלא לבאר לבית הדין את משמעותן המקצועית של העובדות, או לתת חוות דעת על שווים של דברים. גם לגבי הפרשנות המקצועית הנשענת על פרשנות העובדות – נתון הדבר לשיקול דעתו של בית הדין אם לסמוך על פרשנות זו, ובזה בית הדין רשאי להרשות או לא להרשות חקירה. בדברים אלו רשאי בית הדין לקבוע "אני סומך על המומחה שמינתי ואינני מוצא מקום להתיר חקירתו, מאחר שלשיקול דעתו של בית הדין, חקירה שכזו לא תוסיף ולא תועיל".

אך במה דברים אמורים? דווקא בחקירת בעלי הדין, אך בית הדין עצמו, שמינה את המומחה – חובה עליו לרדת לשורש הדברים, בתחילה לעניין קביעת העובדות ולאחר מכן לעניין בירור הגיונה של חוות הדעת המקצועית עד כמה שידו מגעת, וכעין "מסברי ליה וסבר". כאמור, בדרך כלל יסמוך בית הדין על המומחה שמינה מפני שבעצם מינויו סבר בית הדין שיש ביכולתו לבצע את מה שהוטל עליו, ומשכך משביצע את שליחותו יש לסמוך על חוות דעתו, על סמך החזקה שאומן לא מרע אומנותיה.

המומחה פועל בשליחות בית הדין בין לעניין בירור העובדות ובין לעניין חוות דעתו המקצועית על העולה מעובדות אלו.

ומינה לנידון דידן: אקטואר נסמך על המסמכים שמגישים לו הצדדים וגורמים שונים וקובע תחילה את קביעותיו העובדתיות, בדרך כלל הוא מעביר את הדוח הראשוני לתגובת הצדדים, ובעקבותיה נדרשת לפעמים השלמת מסמכים שמציגים לפניו הצדדים ולפעמים מתקבלים על ידי צוים. בעקבות בירור הפרטים העולים ממה שהוצג לו קובע האקטואר על פי יכולתו המקצועית מה הוא מעמדן של זכויות וחובות. בדרך כלל הקביעות הן קביעות מקצועיות, אך לפעמים נצרכת הכרעה שיפוטית (אלו זכויות וחובות יאוזנו ואלו לא), והדבר מוחזר לרשות השיפוטית ולהכרעתה, שבעקבותיה ניתנות הקביעות המקצועיות.

ומן הכלל אל הפרט, נידון דידן:

אין ספק שהצגת חוות הדעת על ידי אקטואר אחר מעלה ספק על אמינות חוות הדעת של מומחה בית הדין בשל הפער הגדול בין שתי הקביעות של האקטוארים, שהם אקטוארים מומחים. כמו כן תמוה ויש צורך גם לנו אנו להבין איך נקבע שווי כה נמוך לתחנת מוניות שרשומות בה מאות מוניות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האיש – גם הוא הסכים בין בדיון בבית הדין האזורי ובין לפנינו, שלאישה זכות לערער ולבחון חוות דעת זו. מלבד זאת האיש אמר שהוא מנהל את תחנת המוניות, ולא בכדי נקבע שהוא ישלם לאישה את חלקה. לדבריו אין מקום לבטל את ההסכם ולערוך התמחרות, לדבריו אין אפשרות שהאישה תקנה את התחנה שהוא מנהל, שהרי ללא ניהול התחנה תתמוטט.

לעומתו אמרה האישה שאם אין האיש רוצה לשלם לה את השווי האמיתי של מחצית התחנה, היא מוכנה לקנות את חלקו. בנוסף לכן התלוננה האישה שהאקטואר אבי יחזקאל שוחח וקיבל מסמכים מהאיש בלבד ולא דיבר עימה. אכן טענה זו אינה טענה, שהרי סעיף 8 להסכם קובע שהבעל הוא שיעמיד את כל המסמכים לאקטואר, והדברים הגיוניים, שרק בידי האיש שהקים את התחנה בפועל ומתפעל אותה שנים רבות מצויים המסמכים הנצרכים ואין הם נמצאים בידי האישה, ומכיוון שחוות דעת שכזו היא חוות דעת מקצועית אין צורך שישוחח עם האישה שאינה מצויה בפרטים ושלאורה נראה שאין מסמכים בידה.

אחרי העיון, נראה שיש לקבל את הערעור.

אכן ההסכם קבע קטגורית שהאיש יקנה את חלקה של האישה. כמו כן נקבע מנגנון תשלום על פי חוות דעת אקטוארית. בית הדין מינה אקטואר שכפי הידוע לנו הוא אקטואר מומחה ומקובל על בתי הדין ובתי המשפט, ואף בית דינו שולח ומקבל חוות דעת של אקטואר זה.

עם זאת הסתירה בין שתי חוות הדעת מעלה תמיהה רבתי. אכן חוות דעת של מי שמינה בית הדין עדיפה כפי הידוע בפסיקה וכמו שכתבנו לעיל, אך גם לגבי חוות דעת כזו שניתנת אין לומר 'כזה ראה וקדש', וזכותו של בעל דין לבחון את נכונותה ולדרוש מממציא חוות הדעת לענות לו ולבאר את תמיהותיו וספקותיו. כבר כתבנו בכמה פסקי דין את אופן פעילות הרשות השיפוטית במינוי עד מומחה. אופן הפעולה של בית המשפט נקבע בתקנה 25 לתקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין), תשפ"א – 2020, בעניין המומחה בהליך המשפטי כדלהלן:

חוות דעת של מומחה בענייני משפחה

(א) בית המשפט רשאי, אף שלא בהסכמת בעלי הדין, למנות מומחה מטעמו, שיגיש לו חוות דעת בכתב בכל עניין הנוגע לענייני המשפחה; המומחה יבחר מתוך רשימת המומחים, כמשמעותה בסעיף 4 לצו ההקמה; בבחירת המומחה ייוועץ בית המשפט עם בעלי הדין; לא הגיעו בעלי הדין לידי הסכמה בדבר מינוי מומחה מסוים, יבחר בית המשפט את המומחה [...]

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) בית המשפט רשאי למנות מומחה שלא מתוך רשימת המומחים, אם ראה כי המקצוע הנדרש של המומחה לא קיים ברשימת המומחים.

(ג) הורה בית המשפט על מינוי מומחה מטעמו, רשאי בעל דין להביא לפניו סוגי מסמכים הנוגעים לעניין לפי הוראות בית המשפט, בתוך ארבעה-עשר ימים מיום מינויו.

(ד) המומחה יגיש לבית המשפט, בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום מינויו, את חוות דעתו, לפי הטופס שבתוספת הראשונה לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א – 1971, ובו יציין את פרטיו של המומחה שעמו הוא התייעץ, כאמור בסעיף 4(ה) לצו ההקמה.

(ה) בעל דין רשאי להגיש למומחה שאלות הבהרה, בכתב, על חוות דעתו בתוך ארבעה-עשר ימים מיום שקיבל את חוות הדעת, והמומחה ישיב על השאלות, בכתב, בתוך ארבעה-עשר ימים מיום שקיבל את השאלות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

(ו) מומחה שמינה בית המשפט לא יוזמן להיחקר על חוות דעתו אלא ברשות בית המשפט, לאחר שהוגשה בקשה מנומקת לחקור אותו בתוך ארבעה-עשר ימים מיום קבלת התשובות לשאלות הבהרה, למעט אם הורה בית המשפט כי בעל הדין יהיה רשאי לחקור את המומחה גם אם לא הגיש שאלות הבהרה.

(ז) בית המשפט יורה מי מבעלי הדין יישא בתשלום שכרו של המומחה שנבחר כאמור בתקנת משנה (א), ורשאי הוא להורות כי אחדים מבעלי הדין או כולם יישאו בתשלום שכרו.

(ח) בעל דין לא יגיש חוות דעת של מומחה מטעמו אלא לאחר שבית המשפט בחן אם לתת החלטה לפי סעיף 8(ג) לחוק.

אף שבתקנות הדיון של בתי הדין הרבניים, תקנה שכזו אינה קיימת עדיין, וכפי שכתב בית הדין הגדול בפסק דינו בתיק (גדול) 1-62-7894 פלונית נ' ארנטרוי [פורסם בנבו] (1.4.2008), הנזכר לעיל – בפסק דין זה אימץ בית הדין הגדול התנהלות זו, שהיא נכונה מצד עצמה. ואף שכידוע פסקי דין של בית הדין הגדול אינם מחייבים את בתי הדין האזוריים לגבי מקרים אחרים, כתובה מוחלטת, הגיונם של הדברים ודאי מחייב. יש להוסיף עוד שתקנה דומה אמורה להיות גם בתקנות הדיון החדשות בבתי הדין הרבניים, תקנות האמורות להתפרסם בקרוב בעזרת ה'. אז תהיה פרוצדורה זו פרוצדורה מחייבת, אומנם גם עתה מנהג בתי הדין להתנהל כפי שנכתב בפסק דין זה. הדברים נכונים מצד עצמם, אך מחייבים גם מבחינת הצדק הטבעי וכפי שיתבאר.

כאמור בתקנות ובפסיקה, הרשות השיפוטית רשאית למנות מומחה שיגיש לה חוות דעת. בית הדין רשאי למנות מומחה בהסכמת הצדדים, ואף אם לא יסכימו, היוועצות בבעלי הדין רצויה, אך לא מחויבת. המומחה ייבחר מתוך רשימת מומחים שאושרה (לאחר שנבדקה מומחיותם), אך בית המשפט רשאי למנות מומחה שלא מתוך רשימת המומחים אם אין מומחה כנדרש ברשימות. ככלל אין למנות מומחה שאינו ברשימה אם יש מומחים באותו נושא ברשימות, אך לכאורה יש מקום לשיקול דעת רחב של הרשות השיפוטית, ועל כל פנים ודאי שרשות זו נתונה לבית הדין, כל עוד לא נקבע אחרת בתקנות.

רשאי בעל דין להגיש מסמכים למומחה לפי הוראות בית הדין, המומחה יגיש את חוות דעתו בכתב, בעלי הדין רשאים להגיש שאלות הבהרה בכתב, ותגובת המומחה תהיה אף היא בכתב. אומנם הזמנת המומחה לחקירה בבית הדין צריכה החלטה שיפוטית והנימוקים נזכרו לעיל. אך כאמור אין ספק שבית הדין רשאי ואף חייב לשאול את המומחה שאלות הבהרה אם חוות הדעת אינה מובנת לו. כמו כן אין ספק שבית הדין אינו חייב לקבל את חוות דעת המומחה שהוא שליחו. שהרי 'לתיקוני' שלחו ולא 'לעיוותי'. עם זאת מסתבר שבית הדין אינו יכול לדחות את חוות דעת המומחה, שהתנאי למינויו היה מומחיותו, ללא נימוקים משכנעים. כמו כן מסתבר שכמו שהצדדים רשאים להגיש שאלות הבהרה למומחה בכתב, והוא חייב לענות על שאלותיהם, הוא הדין שאם לבית הדין ישנם השגות והערות על המלצות חוות דעת, בין בנוגע להרצאת וקביעת הנתונים ובין לגבי המסקנות המקצועיות, עליו להפנות את השאלות במפורש למומחה ולקבל תשובותיו, ורק לאחר מכן להכריע. לא מסתבר שבית הדין לא ייתן למומחה, שכאמור הוא אומן במלאכתו, לבאר ולהסביר את דבריו, ובפרט בדברים שבית הדין אינו מומחה בהם, שאם בית הדין היה מומחה מינוי המומחה היה לשווא.

אף בנידון דידן אין לסטות מן האמור בהסכם הגירושין:

אין למנוע מהאיש לשלם לאישה בעבור חלקה בתחנת המוניות. אף בחוק יחסי ממון נקבע שאחד מהצדדים שיש לו נכס או זכויות, ישלם מחצית שוויים לרעהו בחלוקה בעין או בתשלום

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שווי המחצית, והדברים תלויים במי שהנכס שלו. ואף כאן ובפרט בנסיבות העניין, שחלק לא מבוטל משווי של הנכס הוא התפעול של האיש, אין לבטל את בעלותו על תחנת המוניות ובתנאי שישלם את מחצית שוויה לאישה.

האקטואר אבי יחזקאל הוא אקטואר מומחה שבתי הדין ובתי המשפט מרבים לפנות אליו, ואין סיבה והיגיון שלא לפעול במקרה שלפנינו על פי הכללים שנזכרו לעיל.

התיק יוחזר לבית הדין האזורי, האישה תציג שאלותיה לאקטואר אבי יחזקאל. לאחר מתן תגובתו ובהתאם לה יקבע בית הדין האזורי את אופן המשך טיפולו כפי הקבוע בתקנות, ולאחר מכן יוציא בית הדין את פסק דינו, פסק דין שיקבע מהו הסכום שצריך האיש לשלם לאישה בגין זכויותיה בתחנת המוניות. גם על פסק דין זה תהיה זכות הגשת ערעור למי מן הצדדים שיחפוץ בה.

מסקנות והוראות

לאור האמור בית הדין קובע:

א. הערעור מתקבל.

ב. לאיש זכות לשלם לאישה על זכויותיה – מחצית שווי התחנה בתחנה בהתאם לחוות דעת אקטוארית.

ג. התיק יוחזר לבית הדין האזורי להמשך טיפול.

ד. האישה תציג שאלות לאקטואר אבי יחזקאל בנוגע לחוות הדעת שנתן. לאור תשובותיו יקבע בית הדין אופן המשך טיפולו בכפוף לפרוצדורה המקובלת.

ה. הערובה שהפקיד האיש כתנאי לשמיעת ערעורו תוחזר לו.

ו. פסק הדין מותר בפרסום בהשמטת שמות הצדדים.

ניתן ביום י"ז בשבט התשפ"ג (8.2.2023).

הרב ציון לודאילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה